

POSTANOWIENIE

25 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 25 lipca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie
w sprawie z powództwa A.S.

przeciwko D. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w L.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powodowej S.W., interwenientów
ubocznych po stronie pozwanej W.S. i E.F.

o rozwiązanie spółki,

na skutek skargi kasacyjnej interwenienta ubocznego po stronie pozwanej E.F.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z 17 grudnia 2020 r., I AGa 167/18,

1. odrzuca skargę kasacyjną,

**2. zasądza od E.F. na rzecz A.S. kwotę 540 (pięćset
czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

(J.T.)

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację pozwanej D. sp. z o.o. w L. oraz interwenienta ubocznego po stronie pozwanej W.S. w sprawie z powództwa A.S. o rozwiązanie spółki. W toku postępowania apelacyjnego interwencję uboczną po stronie pozwanej zgłosiła także E.F., wywodząca swój interes prawny z faktu nabycia udziałów w pozwanej spółce od W.S. w drodze umowy darowizny z 9 czerwca 2017 r. (interwencja uboczna – k. 1568-1583).

Następnie E.F. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji. Pozwana spółka, powołując się na art. 79 zd. 2 k.p.c., wniosła o odrzucenie skargi kasacyjnej jako pozostającej w sprzeczności z jej czynnościami i oświadczeniami (pismo – k. 2140-2141). W odpowiedzi E.F. wskazała na samoistny charakter swojej interwencji (art. 81 k.p.c.), a w konsekwencji na samodzielność pozycji procesowej interwenientki i dopuszczalność działania niezależnie od strony, do której przystąpiła (pismo – k. 2149-2151).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną o odrzucenie tego środka zaskarżenia wniósł także powód (odpowiedź – k. 2166-22169). W dalszej kolejności pozwana spółka ponownie wniosła o odrzucenie skargi kasacyjnej, wskazując, że właściwy sąd rejestrowy z urzędu wykreślił E.F. jako współniczkę pozwanej spółki i wpisał w jej miejsce W.S. Zdaniem skarżącej uzasadnia to odrzucenie skargi z uwagi na fakt nieposiadania przez skarżącą statusu interwenientki ubocznej, ewentualnie z uwagi na niesamoistny charakter jej interwencji (pismo – k. 2254-2255).

Prawomocnym postanowieniem z 29 grudnia 2022 r., sygn. LU.VI NS-REJ.KRS/[...], Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie dokonał wpisu w Dziale 1 Rubryce 7 – Dane Wspólników pozwanej spółki polegającego na wykreśleniu z rejestru wspólników E.F. i (ponownego) wpisania w jej miejsce W.S. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że umowa darowizny z 9 czerwca 2017 r., na mocy której E.F. miała nabyć udziały w przedmiotowej spółce, była bezskuteczna (postanowienie wraz z uzasadnieniem – k. 2256-2258). W rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nie nastąpiły późniejsze zmiany w zakresie ujawnionych w tym rejestrze wspólników pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 79 zd. 1 k.p.c. interwenient uboczny jest uprawniony do wszelkich czynności procesowych dopuszczalnych według stanu sprawy. Zasadniczo dopuszczalnej jest zatem wniesienie przez interwenienta ubocznego skargi kasacyjnej. Jednocześnie jednak z art. 79 zd. 2 k.p.c. wynika, że czynności interwenienta ubocznego nie mogą pozostawać w sprzeczności z czynnościami i oświadczeniami strony, do której on przystąpił. Ograniczenie to nie dotyczy

jedynie, zgodnie z art. 81 k.p.c., interwenienta samoistnego. Dla oceny kwestionowanej przez powoda i pozwaną dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej przez E.F. konieczne jest zatem zbadanie, czy zgłoszona przez nią interwencja ma charakter samoistny.

Pozycja interwenienta kształtowana jest na zasadach z art. 81 *in fine* k.p.c. tylko wtedy, gdy z istoty spornego stosunku prawnego lub z przepisu ustawy wynika, że wyrok w sprawie ma odnieść bezpośredni skutek prawny w stosunku między nim samym a przeciwnikiem strony, do której interwenient przystąpił. Niewątpliwie w procesie o rozwiązanie spółki wyrok wywiera bezpośredni skutek w relacji między wspólnikiem będącym powodem a wspólnikiem działającym jako interwenient po stronie spółki; uwzględnienie powództwa prowadzi bowiem w takim wypadku do ustania stosunku prawnego łączącego wspólników.

Nietrafne było zatem podnoszone przez pozwaną twierdzenie, że art. 81 k.p.c. znajduje zastosowanie tylko wówczas, gdy interwenient mógłby występować w procesie nie tylko obok powoda lub pozwanego, lecz zamiast jednej ze stron. W sprawach dotyczących stosunku spółki dla samoistnego charakteru interwencji wystarcza, by wyrok miał bezpośredni skutek w ramach tego samego stosunku spółki, którego dotyczy proces i który obejmuje wspólnika lub akcjonariusza działającego w charakterze interwenienta ubocznego po jednej ze stron procesu oraz wspólnika lub akcjonariusza działającego w charakterze strony w tym samym procesie (zob. postanowienie SN z 2 lutego 2018 r., II CZ 84/17).

Rzecz jednak w tym, że *in casu* interwenientka nie ma (a w istocie: nigdy nie miała) statusu wspólniczki; wniosek taki wynika wprost z przywołanego uprzednio prawomocnego postanowienia Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z 29 grudnia 2022 r. Choć skarżąca, jako osoba wymieniona w wyroku Sądu drugiej instancji, zachowuje status interwenientki, to w chwili wniesienia skargi kasacyjnej nie miała ona interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego. Brak statusu wspólniczki sprawia bowiem, że zaskarżone orzeczenie nie dotyczyło jej praw lub obowiązków. Tymczasem, zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, pokrzywdzenie orzeczeniem jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego – zasada prawna – z 15 maja 2014 r.,

III CZP 88/13). Skarga kasacyjna E.F. była zatem niedopuszczalna, gdyż zaskarżony wyrok pozostaje obojętny dla sfery jej praw podmiotowych.

W związku z powyższym skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna – na podstawie art. 398⁶ § 2 *in fine* w zw. z art. 398⁶ § 3 *in principio* w zw. z art. 79 zd. 2 k.p.c. O kosztach rozstrzygnięto na podstawie § 8 ust. 1 pkt 24 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia.

(J.T.)

R.G

[ał].